

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK
ÁLLAMI FELÜGYELETE

Módszertani útmutató a helyreállítási terv elkészítéséhez

2013. április 2.

Tartalom

I.	Bevezetés.....	3
1.	Előzmények, nemzetközi háttér	3
2.	Hatályos magyarországi szabályozás.....	4
3.	A helyreállítási tervek készítésének szükségessége	5
4.	Definíciók.....	6
II.	Jelen módszertani útmutató címzettjei.....	8
III.	Arányosság elve.....	10
IV.	A helyreállítási terv beillesztése a felügyelési folyamatba	12
1.	A helyreállítási terv célja	12
2.	A helyreállítási terv elkészítése során alkalmazható tesztek, megoldások.....	12
3.	A helyreállítási terv beillesztése a felügyelési folyamatba.....	12
4.	A helyreállítási terv és az ICAAP kapcsolata	13
5.	A helyreállítási terv és a stressz tesztek összefüggései	13
V.	A helyreállítási terv tartalmi elemei	15
1.	Általános áttekintés.....	15
2.	Az eszközök és eljárások részletes bemutatása	17
3.	A kis intézményekre vonatkozó eltérések.....	22
4.	Nyomon követés.....	23
VI.	A helyreállítási terv elfogadásának kritériumrendszere.....	24
VII.	A helyreállítási terv értékelési eljárása.....	25

I. Bevezetés

1. Előzmények, nemzetközi háttér

A pénzügyi válság rámutatott a válságkezelési mechanizmusok nem kellően hatékony voltára és hiányosságaira.

A hitelintézetek válságkezelésével kapcsolatban jelenleg nem létezik hatályos európai szintű szabályozás. A hitelintézetek felszámolásának egyes kérdéseit lefedő irányelvet (Winding up Directive) - több, mint tíz éves előkészítő munka után - még 2001-ben fogadták el, de a válságok megelőző kezelése tekintetében uniós szinten azóta sincs egységes jogi iránymutatás vagy szabályozás.

Ezt felismerve már 2009 végén megindult egy EU-s konzultáció¹ a pénzügyi ágazatbeli válságkezelés új Európai Unió keretrendszeréről, melynek alapvető célja a gazdasági válságra adott szakmapolitikai válasz kialakítása, olyan keretrendszer megteremtése, amelyben válság esetén a rendszerkockázatot jelentő intézmények megfelelő eszközökkel kezelhetők, az egyedi kormányzati beavatkozások megszüntetése és az adófizetői pénzek bevonásának minimalizálása mellett.

2010 márciusában a Bizottság tartott egy konferenciát a témában², valamint megjelentetett több közleményt is.³ Végül az európai válságkezelési keretrendszer technikai részleteinek tekintetében 2011 elején nyilvános konzultációra is sor került, amely 2011. március 3-án zárult.⁴ A konzultáció eredményeire és tapasztalataira alapozva kezdődött meg a szabályozás kidolgozása, amelyet jelentős késedelemmel, 2012. június 6-án hozott nyilvánosságra a Bizottság⁵, egy helyreállítási és szanálási irányelvre vonatkozó javaslat formájában (COM(2012) 280 final).

Az Európai Bizottság tevékenységével párhuzamosan a Pénzügyi Stabilitási Tanács (Financial Stability Board, FSB) kidolgozta a banki válságkezelésre vonatkozó globális minimumsztenderdeket, melyeket a G20-ak a 2011. novemberi cannes-i találkozón fogadtak el.⁶

¹ Commission consults on the measures necessary for a new EU framework for Crisis Management in the Banking Sector, <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/1549&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

² 2010. március 19. Building a Crisis Management Framework for the Internal Market

http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/crisis-management/conference20100319/programme_en.pdf

³ 2010. május 26. Communication on Bank resolution Funds http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/crisis-management/funds/com2010_254_en.pdf,

⁴ 2010. október 20. Communication on an EU Framework for Crisis Management in the Financial Sector [com2010_579_en.pdf](http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2011/crisis_management/consultation_paper_en.pdf)

⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/crisis_management/index_en.htm#framework2012

⁶ http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_111104cc.pdf

Az eddig ismert dokumentumok alapján, a banki válságkezelés tervezett szabályrendszere egyaránt tartalmazna rendelkezéseket a válságok megelőzésére (crisis prevention), a kibontakozó problémák korai kezelésére (early intervention), és a már fizetéképtelenséghez közel került bankok helyzetének rendezésére (resolution vagy bankszanálás), melyek három, a szabályozásban elkülönülő fázist is jelentenének.

A megelőző intézkedések között minden ismert nemzetközi elképzelésben szerepel a helyreállítási (recovery plan) és szanálási tervek (resolution plan) készítésének megkövetelése, azok a tervezett új helyreállítási, szanálási rendszer alap pilléreit jelentik. Az előbbieket maguk a felügyelt intézmények, míg az utóbbiakat a szanálási felhatalmazással rendelkező hatóság(ok) készítik el.

Az Európai Bankfelügyeleti Bizottság (EBA) 2013. január 23-án jelentette meg a helyreállítási tervek elkészítésére vonatkozó ajánlását, melynek mellékleteként az EBA egy sablont is közzétett a csoportszintű helyreállítási terv kidolgozásához.⁷

2. Hatályos magyarországi szabályozás

A hitelintézeteknek a Hpt. hatályos előírásai alapján a rendkívüli helyzetek kezelése tekintetében rendelkezniük kell egyrészt előzetesen elkészítendő tervekkel, másrészt pedig a már jelentkezett problémák kezelésére kidolgozandó tervekkel. Az előbbieket közé sorolhatók az alábbiak:

- a Hpt. 13. § (1) bekezdés f) pontja alapján elkészítendő tervek (BCP és az arra épülő DRP),
- a kiszervezéssel összefüggésben keletkező rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó terv (Hpt. 13/A. § (5) bekezdés),
- az informatikai rendszerek működését és a szolgáltatások folyamatosságát biztosító vészhelyzeti és üzletmenet folytonossági tervek (Hpt. 13/C. § (6) bekezdés g) pont),
- a Hpt. 13/D. § (3) bekezdés e) pontja szerinti tervek (BCP és az arra épülő DRP),
- a likviditási problémákat kezelő vészhelyzeti tervek (Hpt. 13/D. § (4) bekezdés i) pont).

A már felmerült problémák esetén benyújtandó, illetve a Felügyelet a Hpt. 153. § (2) bekezdés b) pontján alapuló intézkedése nyomán elkészítendő tervek fogalmilag tulajdonképpen akcióterveknek tekinthetők, és nem az új nemzetközi szinten körvonalazódó válságkezelési keretrendszerbeli tartalommal bírnak.

Az új magyarországi válságkezelési keretrendszerben is indokolt ugyanakkor, hogy a válsághelyzetek nyomán keletkező problémák megoldására **az intézmények előzetesen is felkészüljenek. A nemzetközi szóhasználat szerinti helyreállítási terv készítése keretében**

⁷ magyar nyelven: http://eba.europa.eu/documents/10180/105413/EBA_2013_00030000_HU_COR.pdf
angolul: http://eba.europa.eu/documents/10180/105413/EBA_Recommendation-on-Recovery-Plans.pdf

felmérik, hogy az egyes rendszer-, intézményi- vagy csoport szinten jelentkező stresszhelyzetek kezelésére (állami segítségnyújtás és a jegybank válsághelyzeti támogatásának igénybe vétele nélkül) milyen eszközök állhatnak a rendelkezésükre, illetőleg, hogy azokat miként tudják alkalmazni. **Jelen módszertani útmutatóban a helyreállítási terv kifejezés ebben az összefüggésben értelmezendő.**⁸

A **jelenleg előzetesen elkészítendő tervek** közül a likviditási vészhelyzeti tervek illeszthetők egyértelműen bele a pénzügyi helyzet, fizetőképesség megroppanásának kezelésére kialakítandó helyreállítási tervekbe. A többi terv nem köthető kizárólagosan pénzügyi krízis helyzetekhez, de a válsághelyzetek kezelése során is felmerülhet alkalmazásuk szükségessége. Ezért indokolt, hogy a helyreállítási terv kidolgozása során az intézmény az egyéb rendkívüli helyzetek kezelésére vonatkozó terveivel való kapcsolatokra is tekintettel legyen, és a kapcsolati pontokat a helyreállítási tervben tüntesse fel.

A megelőző intézkedések másik fő csoportját a nemzetközi szabályozási gondolkodásban a szanálási tervek jelentik.

A **szanálási tervek rögzítik azokat az eszközöket, amelyek igénybevételével egy egyedi, vagy rendszerszintű válsághelyzet esetén az intézmények a normál működés keretei közé visszaterelhetők.** A szanálási tervek kiindulópontja nem lehet közvetlen állami támogatás nyújtása és minimalizálniuk kell az állami támogatásra való támaszkodás lehetőségét.

3. A helyreállítási tervek készítésének szükségessége

A nemzetközi szabályozás véglegesítését megelőzően megindult egy folyamat, amely egyre szélesebb körben követeli meg az intézményektől a helyreállítási tervek készítését, akár a helyreállítási tervekkel kapcsolatos nemzeti háttér szabályozás hiányában is. Ennek alapja elsősorban a Financial Stability Board keretein belül folytatott, a 39 legjelentősebb nemzetközi, rendszerszintű kockázatot hordozó csoportra kiterjedő gyakorlat, illetőleg az IMF/EU segítségnyújtási programok követelményrendszere.

Az EBA 2012. évre elkészített akciótervében a felügyelői kollégiumok számára új feladatként már megjelentek a válságkezelésre való felkészülés elemei, azaz a válságkezelés, helyreállítási és szanálási tervek előkészítése, kidolgozása (Crisis management and Recovery and resolution plans) az adott bank felügyelői kollégiumában. Ez egyelőre nem valósult meg teljes egészében, azonban az EBA – fentebb hivatkozott – ajánlása tartalmazza a felügyeleti kollégiumokon belül a helyreállítási tervek megvitatásának szükségességét.

Az EBA által kiadott ajánlás 2013. december 31-ig az ajánlás mellékletében meghatározott intézményeknél kéri a helyreállítási tervek elkészítését.

---

⁸ A későbbiekben a fogalmi keret szabályozási szinten is módosítandó annak érdekében, hogy egyértelműen elkülönítésre kerüljenek az előzetesen elkészítendő helyreállítási tervek az utólagosan elkészítendő tervektől.

További fejlemény, hogy az EBA belső irányítás témájában kiadott ajánlása⁹ – melyet Magyarországnak is implementálnia szükséges – is megfogalmazza az intézmények számára a helyreállítási terv készítésével kapcsolatos elvárást.

Mindezek miatt a Felügyelet vezetése úgy döntött, hogy kidolgozza a helyreállítási tervre vonatkozó, intézményeknek szánt módszertani útmutatóját, amely alapján a tervek kidolgozása megkezdhető.

Jelen felügyeleti útmutató alapját az EBA ajánlása és az egyéb, a helyreállítási tervekről jelenleg rendelkezésre álló nemzetközi dokumentumok, tervezetek együttesen képezik.

Az EBA ajánlása ugyan átmeneti jellegű, csak a válságkezelési irányelv elfogadásáig terjedő időszakra határozza meg a csoport szintű helyreállítási tervek készítésével kapcsolatos elvárásokat, és csak a 39 legnagyobb európai bankcsoport tartozik a hatálya alá. Azonban az EBA ajánlás melléklete szerinti tartalmi elemek általános iránymutatást jelentenek olyan tekintetben, hogy a helyreállítási tervekben az intézményeknek mire célszerű kitérniük. Jelen módszertani útmutatóban a helyreállítási tervek tartalmi elemeit az EBA ajánlás szem előtt tartásával határozta meg a Felügyelet.

Az európai hatóságok a későbbiekben szabályozói technikai sztenderd (ún. RTS) kiadását tervezik a kérdésben.

4. Definíciók

Helyreállítási terv ('recovery plan')

Az intézmény által készítendő helyreállítási terv azokat az eszközöket és eljárásokat tartalmazza, amelyeket az intézmény igénybe tud venni pénzügyi helyzete helyreállítása során abban az esetben, ha pénzügyi helyzete súlyosan meggyengül.

Szanálási terv ('resolution plan')

A szanálási terv egy olyan részletes stratégia és útmutató, melynek segítségével az érintett szanálási hatóság képes a válságba jutott intézmény helyzetét úgy kezelni, hogy az ne jelentsen veszélyt a pénzügyi stabilitásra, és ne igényelje közpénz bevonását a válsághelyzet kezelésébe. A szanálási tervet a szanálási hatóságok – a felügyeleti hatóságok bevonásával – készítik, az érintett intézményektől kapott információk alapján.

Válsághelyzet esetén elvárt, hogy először az intézmény maga tegye meg a szükséges lépéseket a helyreállítási tervben rögzített módon. Hatósági beavatkozásra, amennyiben azt egyéb körülmény (például a negatív folyamatok felgyorsulása miatti sürgős fellépés) nem

---

⁹ GL 44, EBA Guidelines on Internal Governance, 27. September 2011 - 31. 3. b, 4.

indokolja, csak az intézmény saját lépéseinek sikertelensége, elégtelensége esetén, közérdekre, pénzügyi stabilitási indokokra alapozva kerül sor.

II. Jelen módszertani útmutató címzettjei

Jelen módszertani útmutató címzettjei a hitelintézetek. A felügyeleti, illetve a nemzetközi szabályozáspolitikai elképzelések alapján a befektetési vállalkozások is az irányelv hatálya alá tartoznak majd, így helyreállítási terv készítésére lesznek kötelesek.

Kire terjed ki a helyreállítási terv ('recovery plan') készítési kötelezettség?

A Felügyelet a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletéről szóló 2010. évi CLVIII. törvény 38. § (3) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a helyreállítási terv készítési kötelezettséget még az irányelv hatályba lépése előtt előírja valamennyi hitelintézet számára, illetve összevont felügyelet alá tartozó, hitelintézet által vezetett csoport számára is.

Az MFB Zrt. és az Eximbank Zrt. helyreállítási terv készítésére nem köteles.

A helyreállítási tervet a Felügyelet felhívására jóváhagyásra be kell nyújtani.

Egyedi szintű helyreállítási terv készítésére köteles

Azon intézmény köteles egyedi szintű helyreállítási tervet készíteni és azt folyamatosan karbantartani, amely nem tagja olyan csoportnak, amely helyreállítási tervet készít és karbantart.

Csoportszintű helyreállítási terv

Az összevont felügyelet alá tartozó csoportot¹⁰ vezető hitelintézetnek csoportszinten kell a helyreállítási tervet elkészíteni és folyamatosan karbantartani. A csoportszintű helyreállítási tervnek tartalmaznia kell a csoportra és az egyes csoporttagokra vonatkozó terveket is.

A Felügyelet a csoportszintű helyreállítási terv készítésétől eltekinthet, ha az intézménycsoport – a Felügyelet honlapján közzétett módszertan szerinti – hatásbesorolása közepesnél alacsonyabb, vagy alacsony. A csoportszintű helyreállítási terv készítése alóli mentesítést a csoportot vezető intézménynek kell kérelmeznie. Amennyiben a Felügyelet a kérelemnek helyt ad, úgy a csoport tagjainak egyedi szintű helyreállítási tervet kell készíteniük, amit a Felügyelethez jóváhagyásra be kell nyújtani, illetőleg folyamatosan karban kell tartani.

A helyreállítási terv elkészítésének és benyújtásának lépései

A nagy hazai bankcsoportoknak¹¹ csoportszintű helyreállítási tervüket¹² 2013. év végéig kell elkészíteniük. A helyreállítási terv elkészítésének megkezdésére a Felügyelet ezen intézményeket egyedileg, írásbeli megkeresésben hívja fel.

¹⁰ A Hpt. 90. §-a alapján az összevont felügyelet alá tartozó csoport.

¹¹ BB, CIB, ERSTE, K&H, MKB, Raiffeisen, Unicredit, Volksbank

¹² Kivételesen az OTP Bank és az FHB, melyeket a Felügyelet a helyreállítási terv korábbi elkészítésére kért fel.

A hitelintézetek mind az egyedi, mind a csoportszintű helyreállítási tervet 2014. évtől kezdődően a SREP eljárás keretében, de attól függetlenül, tehát nem a SREP vizsgálat részeként nyújtják be. Mivel célhoz kötöttségét tekintve e felügyeleti felülvizsgálati eljárás foglalkozik az intézmények tőke megfelelésével összefüggő szabályozással, módszerekkel, illetőleg értékeli az intézmények kockázatait, így célszerű, hogy a Felügyelet ezzel egyidejűleg értékelje a helyreállítási terveket. Tekintettel arra, hogy a Felügyelet a SREP lefolytatását egy évben egyszer, az adott év bármely negyedének lezárását követően elvégezheti, és ennek során kéri benyújtani a helyreállítási tervet is, ezért a hitelintézeteknek célszerű a helyreállítási terv elkészítését mielőbb megkezdeniük.

***

III. Arányosság elve

A helyreállítási terv részletezettségének, kidolgozottságának összhangban kell állnia az intézmény

1. méretével,
2. tevékenységének kiterjedtségével, kockázatosságával,
3. az intézmény által nyújtott szolgáltatásoknak a pénzügyi közvetítő rendszerben betöltött szerepével, azoknak a többi szereplőre gyakorolt hatásával.

Ad 1. Az intézmény méretének meghatározása során elsősorban a betétállomány, valamint a számlavezetési szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek számát kell figyelembe venni (azaz mekkora az intézmény ügyfelekre gyakorolt hatása).

Ad 2. Amennyiben az intézmény által végzett tevékenységek magasabb kockázatot hordoznak – ezt az ICAAP elkészítése során az intézmény, a SREP során a Felügyelet értékeli – a kedvezőtlen környezeti helyzetek nagyobb valószínűséggel okozzák azt, hogy a helyreállítási tervet használni kelljen (sebezhetőségi hatás).

Ad 3. Amennyiben az intézmény által nyújtott szolgáltatásoknak a pénzügyi közvetítő rendszerben jelentős szerepe van, akkor e tevékenységek megszüntetése a piac többi szereplőjére gyakorolt negatív hatáson keresztül a pénzügyi közvetítő rendszer egészének működésében is problémákat okozhat (fertőző hatás).

Amennyiben az intézmény által nyújtott szolgáltatások között jelentős részt képviselnek azok, melyekből fakadó kockázatok kezelése az ICAAP során a második pilléren belül történik, úgy ezeket a szolgáltatásokat és kockázatukat a helyreállítási tervben is be kell mutatni (pl. értékpapírosítás, külföldön végzett jelentős mértékű hitelezésből fakadó országgkockázat, a SREP útmutató szerinti kockázatos portfóliók, stb.) A Felügyelet akkor tekinti jelentősnek a részarányt, ha az intézménynek az érintett tevékenységből származó kockázata kapcsán a második pillérben számított tőkeszükséglete meghaladja az első pillérben számított összes tőkeszükségletének 5%-át.

A helyreállítási terv elkészítésében a Felügyelet az intézménytől az ügyfelekre, a pénzpiacra gyakorolt hatásával és a sebezhetőségével arányos erőfeszítést vár el. Ez azt jelenti, hogy a nagy ügyfélkörrel rendelkező, sokrétű tevékenységet folytató intézmények – egyedi és rendszerszintű kockázataikkal összhangban – megfelelően részletes, a környezeti hatások sokrétű (és egyszerre fellépő) hatásai esetén is hatékonyan alkalmazható helyreállítási tervvel kell, hogy rendelkezzenek.

Intézményi méret, kockázat, hatás megállapítása

Az intézmények az arányosság három szempontja alapján maguk állapítják meg a pénzügyi közvetítő rendszerre, azok szereplőire való kihatásukat. A helyreállítási tervet ennek megfelelő részletettséggel kell elkészíteniük. Az intézmény a Felügyelet számára bemutatja, hogy mire alapozza az arányosság elvének alkalmazását, de a Felügyelet a helyreállítási terv kiegészítését kérheti, amennyiben megítélése szerint az intézmény azt nem kellő részletességgel dolgozta ki.

A betétgyűjtésnek az intézmény többi gazdasági funkciójától történő szétválasztási terveit minden betétgyűjtő intézménynek el kell készítenie, melynek része a betétgyűjtésre vonatkozóan készített fenntarthatóság elemzés.

Kis intézmények modell helyreállítási terve

A kis intézmények helyreállítási tervének kidolgozása során a Felügyelet célszerűnek tartja, hogy az intézmények által létrehozott érdekképviseleti szervezetek, intézményvédelmi rendszerek, központi szervezetek, szakmai szövetségek koordináló, irányító szerepet töltsenek be. Ezen szervezetek kidolgozhatnak olyan útmutatást és helyreállítási terv mintát a tagintézményeik számára, amelyet azok a saját intézményükre aktualizálhatnak, és a működésük során alkalmaznak. Ebben az esetben a Felügyelet egyeztet a módszer kidolgozó érdekképviseleti és más központi szervezetekkel a módszer megfelelőségéről, azonban a jelen Módszertant minden intézménynek a maga sajátosságai alapján kell alkalmaznia. A Módszertan alkalmazását a Felügyelet az egyes intézmények működésének vizsgálata során egyedileg is ellenőrzi.

IV. A helyreállítási terv beillesztése a felügyelési folyamatba

1. A helyreállítási terv célja

A helyreállítási terv célja, hogy:

- az intézmény mérje fel azokat a lehetséges helyreállítási eszközöket, amelyek súlyos stressz esetén (különösen az intézmény/csoport tőke- és likviditási válsághelyzete esetén) rendelkezésére állnak;
- szabályozza azokat a lehetséges helyreállítási lépéseket, amelyek segítségével ezeket az eszközöket gyorsan és rugalmasan igénybe tudja venni, gondoskodjon az igénybevétel akadályozó tényezők megszüntetéséről;
- biztosítsa a Felügyelet számára azokat a működésére, gazdálkodására, szervezetére vonatkozó információkat, amelyek alapján az meg tudja hozni a válsághelyzet rendezéséhez szükséges felügyeleti intézkedéseket, amennyiben azok szükségessé válnak.

2. A helyreállítási terv elkészítése során alkalmazható tesztek, megoldások

Stressz teszt: Különösen fontos a helyreállítási terv elkészítése során a stressz tesztek eredményeinek felhasználása. A stressz teszt rámutat az intézmény gyenge pontjaira, amelyek megszüntetése menedzsment választ tesz szükségessé. Ezen intézkedések részét képezhetik a helyreállítási tervnek is.

Vészhelyzetekre már kialakított megoldások: A likviditási vészhelyzetekre kialakított megoldások, vagy a tőketervben figyelembe vett tőkehelyzetet javító intézkedések is részét képezhetik a helyreállítási tervnek. A helyreállítási tervben az ICAAP-hez képest új követelményként jelenik meg, hogy az intézmény azonosítsa a helyreállítást akadályozó tényezőket. Új elvárás az is, hogy dolgozza ki az intézmény azt a jelzőrendszert, amely alapján döntést tud hozni a helyreállítási terv alkalmazásáról.

3. A helyreállítási terv beillesztése a felügyelési folyamatba

A SREP folyamatba történő beillesztést az indokolja, hogy a helyreállítási tervnek szorosan kell kapcsolódnia az intézmény ICAAP folyamat során végzett kockázatfelméréséhez, az alkalmazott stressz tesztek eredményeihez, a kialakított belső tőkeszükséglethez.

A Felügyelet a SREP módszertani útmutatóban a SREP lefolytatásában három fokozatot különböztet meg. Az egyes fokozatok az arányosság elve alapján közelítik meg az intézmények felügyeleti felülvizsgálatát. A helyreállítási tervek bekérése és felülvizsgálata is igazodik a kialakított SREP fokozatokhoz¹³:

- Egyszerű SREP: A helyreállítási tervet a Felügyelet SREP indító levelére a kis intézményi kérdőív és egyéb kapcsolódó dokumentációval együtt kell a Felügyeletnek megküldeni. A Felügyelet a SREP lezáró levélben kitér a helyreállítási terv értékelésére és jóváhagyására is.
- Sztenderd SREP: Az átfogó vizsgálatok keretében folytatja le a Felügyelet. A vizsgálat indítása során a bekérendő dokumentumok között kerül megnevezésre és bekérésre a helyreállítási terv, a vizsgálatot lezáró dokumentumokban kerül rögzítésre a Felügyelet megítélése, kapcsolódó előírásai.
- Komplex SREP: Az éves SREP vizsgálatok során a SREP vizsgálatról történő kiértékeléssel a bekérendő dokumentumok között kerül megnevezésre és bekérésre a helyreállítási terv, a vizsgálatot lezáró dokumentumokban kerül rögzítésre a Felügyelet megítélése, kapcsolódó előírásai.

A helyreállítási terveket az ICAAP-hez hasonlóan legalább évente egyszer felül kell vizsgálni, és a változó körülményekhez történő igazításukat el kell végezni.

4. A helyreállítási terv és az ICAAP kapcsolata

Az egyes intézmények/csoportok az ICAAP során felméri és bemutatják, hogy a normál üzletmenet esetén az intézmény/csoport kellően szofisztikált kockázatkezelési rendszert működtet, amely megfelelően azonosítja, méri, összesíti és monitorozza az intézmény összes lényeges kockázatát, illetve ezek fedezetére elegendő a belső szabályok szerint meghatározott tőkével rendelkezik. A helyreállítási tervben azonban a stresszhelyzet esetén felmerülő kockázatokkal, és ezek kezelésével kell foglalkozni. Az ICAAP és a helyreállítási terv összhangját javasolt mind egyedi, mind csoport szinten kialakítani.

5. A helyreállítási terv és a stressz tesztek összefüggései

Mind a helyreállítási terv, mind a (tőke és likviditási) stressz tesztek azt a célt szolgálják, hogy a bankok elegendő pénzügyi forrásokkal rendelkezzenek ahhoz, hogy nehéz körülmények között is működőképesek maradjanak.

¹³ http://www.pszaf.hu/data/cms2387050/SREP_utmutato_130227.pdf

A stressz tesztek hasznos információkkal tudnak szolgálni a helyreállítási tervek kidolgozásához, de ez utóbbiaknak azokkal a helyzetekkel is foglalkozniuk kell, amikor egy válság súlyossága vagy terjedési sebessége nagyobb, mint amit a stressz forgatókönyvekben feltételeztek.

Az ún. „fordított” stressz tesztek¹⁴ igen hasznosak azon körülmények feltárásában, amelyek egy intézmény túlélését veszélyeztetik. Ily módon szoros kölcsönhatás áll fent a fordított stressz tesztek és a helyreállítási tervek között. A két terv kidolgozása általában párhuzamosan, egymást kölcsönösen befolyásolva folyik. Itt tehát lényegében szimmetrikus kapcsolatról van szó, szemben a fent említett „általános” stressz tesztek esetén tapasztalt aszimmetrikus viszonyal.

---

¹⁴ Reverse stress test: amikor azt vizsgáljuk, hogy milyen forgatókönyvek, körülmények, input paraméterek vezetnek egy előre definiált (tipikusan súlyos) kimenethez. Pl. mekkora devizaárfolyamnál válik veszteségesse egy bank jelzáloghitel portfóliója, adott növekedés mellett milyen hozamnál válik az államadósság hosszú távon finanszírozhatatlanná.

V. A helyreállítási terv tartalmi elemei

1. Általános áttekintés

A módszertani útmutatóban megadott tartalom nem teljes körű iránymutatás az intézmények részére. A Felügyelet elvárja, hogy az egyes pontokat minden felügyelt intézmény egyedileg töltsse meg tartalommal a vonatkozó jogszabályi előírások figyelembe vételével, továbbá az intézmény által folytatott szolgáltatási tevékenységek sajátosságaival, kiterjedtségével, összetettségével és kockázataival összhangban. Az arányosság elvének alkalmazása nem jelentheti azt, hogy az intézmény egyes pontok bemutatásától teljes mértékben eltekint. Csupán a tartalom mélysége és részletezettsége változhat.

Az intézmények által kidolgozott helyreállítási tervek a jelen Módszertani útmutatóban kifejtett pontokhoz képest tartalmazhatnak új elemeket, de a megadott fő témák mindegyikére szükséges kitérni az arányosság szempontját szem előtt tartva. A tervben az intézmény definiálja, hogy mely külső vagy belső körülményekre visszavezethető esetekben tekinti helyzetét válságosnak (tőke, likviditás, vezetési, stb. válsághelyzet) és azt, hogy mely szervezeti egységének, testületének feladata a válsághelyzet deklarációja.

a) A terv összegzése

Ebben a részben az intézmény összegzi a helyreállítási terv fő pontjait. Az összegzés legalább az alábbi elemekre terjed ki:

- a terv lényeges elemei, amelyek a későbbiekben részletesen kifejtésre kerülnek, stratégiai elemzés, a teljes helyreállítási kapacitás összegzése,
- a legutóbbi tervhez képest legfontosabb módosítások,
- a terv véglegesítése előtt megteendő lépések.

b) A csoport/intézmény bemutatása

Ebben a részben az intézmény bemutatja tevékenységeit, az azok végzéséhez kialakított üzleti területeket és azok egymással való kapcsolatát, csoportkapcsolatokat (ideértve a fióktelepeket és a leányvállalatok tevékenységeit, valamint működési struktúráját). Összevont felügyelet alá tartozó intézmény esetében elvárás, hogy a bemutatás az összevont felügyelet alá tartozó valamennyi vállalkozásra terjedjen ki.

A helyreállítási terv ezen része legalább az alábbiakat tartalmazza:

- a fő tevékenységek leírása, beleértve az intézmény általános stratégiai elképzeléseinek, üzleti modelljének bemutatását, a legfontosabb üzleti területek azonosítását, és annak megadása, hogy az intézmény mely országokban aktív,

- a jogi és a tényleges működési struktúrák, valamint a jogi és a tényleges pénzügyi elszámolási struktúrák megfeleltetése, azon jelentős fióktelepekre és jogi entitásokra:
  - amelyek jelentősen hozzájárulnak a csoport nyereségéhez vagy finanszírozásához, vagy amelyek az eszközökben vagy a tőkében jelentős részesedéssel bírnak,
  - amelyek jelentős üzleti aktivitást folytatnak,
  - amelyek központosított formában jelentős működési, kockázatkezelési vagy adminisztratív funkciókat látnak el,
  - amelyek a csoport egészének túlélését veszélyeztető jelentős kockázatokat hordoznak,
  - amelyeket nem lehetne felszámolni a csoportra gyakorolt jelentősebb kockázat nélkül,
  - amelyek fontosak azon ország pénzügyi stabilitása szempontjából, ahol a tevékenységüket folytatják.

A megfeleltetés során az intézménynek részletesen be kell mutatni, hogy az egyes jogilag elkülönült szervezeteken belül milyen üzleti területek működnek, ott milyen tevékenységet folytatnak. Az egyes jogi entitások kapcsán meg kell adni a jellemző adatokat: pl. létszám, likvid eszköz, finanszírozási szükséglet, nagy kockázati kitettség, nyereség-veszteség és tőke adatok, mérlegfőösszeg.

- az egyes jogi entitások közötti, csoporton belüli pénzügyi kapcsolatok leírása, kitérve a jelentős csoporton belüli ügyletek és finanszírozási kapcsolatok bemutatására, a tőke csoporton belüli átcsoportosításának lehetőségére, a normál üzleti körülmények és vészhelyzet esetén rendelkezésre álló csoporton belüli garanciákra,
- a csoport vagy a pénzügyi rendszer szempontjából kritikus funkciók bemutatása, kitérve a külső szolgáltatásnyújtásra (például klíring vagy elszámolás forgalom), valamint a csoporton belüli, centralizált funkciókra (treasury, fedezet-, vagy tőke menedzsment, IT, adminisztratív, működési szolgáltatások, kiszervezés, stb.).

c) Az irányítási struktúra bemutatása

Ebben a részben az intézmény kitér a terv készítésének, jóváhagyási és alkalmazási folyamatának bemutatására.

A helyreállítási terv ezen része legalább az alábbiakat tartalmazza:

- a terv kidolgozási folyamatának leírása, megjelölve a terv elkészítéséért és karbantartásáért felelős személyt, szervezeti egységet, az egyes részterületek kidolgozásáért felelős személyeket, továbbá az intézmény/csoport belső irányítási

rendszerének (például stressz tesztek gyakorlata, kockázatkezelés, kockázati étvágy) más területeivel való kapcsolódási pontokat,

- a terv jóváhagyási folyamatának bemutatása, kitérve a jóváhagyásban részt vevő belső és külső irányító és kontroll funkciót betöltő testületek (igazgatóság, felügyelő bizottság, audit bizottság, kockázatkezelési bizottság, stb.) szerepére is,
- annak leírása, hogy válsághelyzetben milyen feltételek bekövetkezése esetén, hogyan, milyen döntési folyamaton keresztül, kiknek a bevonásával történik a terv alkalmazása, aktivizálása, azok a kritériumok, melyek alapján az intézmény egyik vagy másik opció alkalmazásáról dönt, továbbá, hogy a vezetői információs rendszerek képesek-e az érintettek részére a döntések meghozatalához szükséges információk megfelelő időben történő eljuttatására,
- a terv aktualizálási gyakorlatának ismertetése, ki a felelős a felülvizsgálatért, milyen időközönként kerül sor a rendszeres felülvizsgálatra, illetőleg milyen folyamatokon keresztül valósulnak meg a jelentősebb változások (például tulajdonosváltás, vagy vállalatfelvásárlás) által szükségessé váló módosítások.

2. Az eszközök és eljárások részletes bemutatása

A helyreállítási tervnek nem célja a válsághelyzeteket előidéző tényezők előrejelzése, sokkal inkább annak értékelése, hogy az intézmény helyreállítási eszközrendszere mennyire széleskörű, ellenálló és hatékony a legkülönbözőbb típusú és mélységű sokkok kezelése tekintetében.

Ennek megfelelően a helyreállítási terv egyik legfontosabb eleme az intézmény üzleti tevékenységének stratégiai elemzése és – a nem szokásos üzletmenet során – a megfelelő intézkedések meghatározása. E cél érdekében a terv második részében az intézmény menü jelleggel (több lehetőséget felsorolva) kifejti a különféle – egyedi vagy rendszerszintű – pénzügyi stressz helyzetek esetén rendelkezésére álló eszközöket, értékeli az egyes opciók megvalósíthatóságát, és az alkalmazásuk lehetséges hatásait.

a) A helyreállítási intézkedések/opciók általános áttekintése

E részben az intézmény általános áttekintést ad az elérhető helyreállítási opciókról és azon tényezőkről, amelyek ezen intézkedések végrehajtását lehetővé teszik. A következő pontok pedig megbecsülik a helyreállítási opciók kiterjedését a különböző scenáriók, feltételezések alapján.

b) Beavatkozási küszöbök

A beavatkozási küszöb az a pont, ahol az intézmény/csoport megadja, hogy a kialakult helyzet rendezése érdekében tesz-e intézkedést, melyik helyreállítási opciót kívánja

alkalmazni, illetőleg kifejti a választott opció indokolását. A beavatkozási küszöbök nem jelentik a helyreállítási intézkedések automatikus aktivizálódását, nem vezetnek előre meghatározott eszközök kötelező alkalmazásához, hanem csak egy olyan időpontot jelölnek ki, amelynél megtörténik a különféle helyreállítási opciók újbóli értékelése és potenciális alkalmazásuk mérlegelése.

Elvárt, hogy az intézmény a beavatkozási küszöbököt a tőkehelyzetéhez, a likviditási helyzetéhez valamint a stressz scenáriókhoz és az intézmény működését meghatározó feltételek összeomlásához kötött mennyiségi vagy minőségi szempontok figyelembe vételével határozza meg, és azokat az általános kockázatkezelési rendszerébe illessze.

Az alábbi minőségi és mennyiségi jellemzőket hordozó beavatkozási küszöbök kialakítása várható el az intézménytől:

- szolvencia helyzethez kapcsolódó küszöbök,
- likviditási pozícióhoz kapcsolódó küszöbök
- stressz scenáriókhoz, és a működési környezetben bekövetkező kedvezőtlen változásokhoz kapcsolódó küszöbök

A küszöbök meghatározásakor az alábbi tényezők figyelembe vétele is szükséges:

- ne indukáljanak sem túl korai, sem pedig túl késői beavatkozást,
- legyenek hatékonyak a különféle stressz szituációk szempontjából,
- legyenek könnyen nyomon követhetőek, továbbá, hogy
- világosan beazonosítható legyen a beavatkozási küszöbök elérése.

A beavatkozási küszöbök előre történő rögzítése ugyanakkor nem akadályozhatja meg, hogy a helyreállítási terv akkor is alkalmazásra kerüljön, ha ugyan egyik előre definiált beavatkozási limitet sem éri el az intézmény, mégis olyan szituáció áll fenn, amely az intézmény további működését, életképességét veszélyezteti.

Intézménycsoportok esetén javasolt egyedi és csoportszintű beavatkozási küszöbök kialakítása is.

A beavatkozási küszöbök célszerűen úgy kerülnek kialakításra, hogy előre tekintőek legyenek és egyfajta fokozatosságot is megvalósítsanak, az intézmény állapotának súlyosságát is tükrözzék. A beavatkozási küszöbököt célszerű a vezetői információs rendszer részévé tenni.

c) Feltételezések és scenáriók

E részben az intézmény definiálja a különféle stressz scenáriókat, azok lehetséges hatásait értékeli és az egyes helyreállítási opciók hatékonyságát különféle stresszhelyzetek esetében teszteli.

A helyreállítási tervben az intézmény legalább az alábbi típusú, lassú és gyors lefolyású, külső vagy belső körülmények miatt bekövetkezett pénzügyi stressz szituációkat alkalmazza:

- egyedi sokk, a rendszer egészét érintő sokk és ezek kombinációja,
- fertőződés kockázata, ahol az intézmény olyan üzleti partnere kerül csődhelyzetbe, amely rendszerszinten vagy az intézmény szempontjából jelentős intézmény,
- a csoport valamely jelentős tagjának – beleértve az anyavállalatot is – fizetéképtelensége, vagy annak veszélye.

Az egyes stressz szituációkat úgy kell megadni, hogy azok az intézmény szempontjából kellően súlyos negatív hatásokat szimuláljanak, bekövetkezésük valószínű, és a helyreállítási tervben meghatározott beavatkozási küszöbök elérése szempontjából releváns legyen.

Tesztelni szükséges az egyes válsághelyzeteknek az intézmény szolvenciájára, likviditására, finanszírozására, jövedelmezőségére és a csoport fő tagjainak működésére gyakorolt hatását.

d) Helyreállítási intézkedések (opciók, eszközök)

Az intézmény a helyreállítási terv e részében kifejti és értékeli a különféle helyreállítási, intézkedéseket, opciókat. A helyreállítási intézkedések/opciók nem a szokványos üzletmenethez kapcsolódnak, hanem alkalmazásukra mindig rendkívüli jelleggel kerül sor. Az egyes helyreállítási eszközöket az intézmény célszerűen a jelenleg fennálló (a likviditás fenntartását, a tőkeáttétel csökkentését, a kötelezettségek átstrukturálását, az intézményen és a csoporton belüli források átcsoportosítását, a külső tőkebevonást, stb. lehetővé tevő) megállapodásainak áttekintése alapján határozza meg.

A teljes körűség igénye nélkül, helyreállítási intézkedésként az alábbi lehetőségek állnak az intézmény rendelkezésére:

- a külső feltőkésítés,
- bizonyos eszközök, üzleti területek, leányvállalatok átalakítása, leépítése, eladása,
- a kötelezettségek átstrukturálása,
- a mérlegfőösszeg csökkentése,
- a likviditási helyzet megerősítése,
- a tulajdonosok felé történő kifizetések (osztalékfizetés, részjegy-kifizetés) korlátozása,
- bizonyos intézménytípusnál az intézményvédelmi alap vagy integráció segítségül hívása (ennek számos formája lehet: pl. menedzsment-támogatás, anyagi segítség, garanciavállalás),
- az irányítás átszervezése,
- működési modell-váltás.

A helyreállítási tervben minden egyes, válsághelyzetben használni tervezett eszköz esetében szükséges egy **részletes, általános leírás, az alkalmazást esetlegesen akadályozó tényezők beazonosítása, az alkalmazás időigényének becslése, a hatás- és kockázatértékelés, valamint a kapcsolódó döntési folyamat bemutatása.**

e) A hatások értékelése

A hatásértékelés keretében az intézmény meghatározza az egyes helyreállítási eszközök alkalmazásának lehetséges külső és belső hatásait.

A **belső, pénzügyi és működési hatások beazonosítása** keretében az intézmény meghatározza, hogy az egyes intézkedések alkalmazása normál üzleti körülmények között és stressz szituációban milyen hatást gyakorolna szolvenciájára, likviditására, finanszírozására, jövedelmezőségére és a folytatott tevékenységére. A hatásokat mind normál körülmények között, mint stressz helyzetben elemezni szükséges, meg kell jelölni továbbá azt a csoporttagot – amennyiben releváns – amely a hatás alapján leginkább érintett.

A **külső hatások beazonosítása** keretében az intézmény meghatározza, hogy az egyes intézkedések alkalmazása milyen hatást gyakorolna kritikus vagy rendszerszinten is jelentős funkcióira, más piaci szereplőkre, a hitelezőkre és a tulajdonosokra.

A lehetséges hatások tárgyalásakor az intézmény kitér a feltételezések bemutatására, különösen, de nem kizárólagosan, az alkalmazott értékelés, az eszközök eladásának lehetősége, valamint a piaci szereplők viselkedése tekintetében.

f) A kockázatok értékelése

A kockázatértékelés keretében az intézmény meghatározza az egyes helyreállítási eszközök alkalmazásának lehetséges megvalósíthatósági és alkalmazási kockázatait. A kockázatok értékelésébe annak elemzése is beletartozik, ha az intézmény nem akarja és/vagy nem tudja alkalmazni a helyreállítási eszközöket.

A **megvalósíthatósági kockázat** beazonosításakor az intézmény megadja az egyes helyreállítási eszközök sikeres alkalmazásának becsült valószínűségét, a hatékonyságot esetlegesen csökkentő tényezőket és a mérséklésükre rendelkezésre álló eszközöket, valamint azon tényezőket, amelyek ellehetetlenítik az intézkedés alkalmazását. Legalább a jogi, a működési, az üzleti, a pénzügyi és a reputációs kockázatok figyelembe vétele szükséges.

Az **alkalmazási kockázat** értékelése során az intézmény meghatározza az egyes helyreállítási eszközök tényleges igénybevételének lehetséges rendszerszintű következményeit, valamint vizsgálja azokat a későbbiekben, a helyreállítás

sikertelensége esetén esetlegesen szükségessé váló szanálásra gyakorolt hatás szempontjából is.

Jelentős akadályok azonosítása esetében az intézmény kidolgozza a megoldási lehetőségeket is.

g) Döntési folyamatok

Szükséges, hogy az intézmény a tényleges alkalmazásig bezárólag minden egyes helyreállítási eszközre megadja a főbb döntési pontokat, a döntési folyamat lépéseit, az időzítést és a bevonandó személyeket.

Nem elvárás, hogy a helyreállítási tervben az intézmény az egyes helyreállítási eszközöket rangsorolja, használatuk sorrendjét előre meghatározza. Az alkalmazás mindig a felmerülő válsághelyzet jellegétől és súlyosságától függő egyedi értékelést tesz szükségessé.

h) Működési vészhelyzeti terv

Elvárt, hogy ebben a részben az intézmény az egyes stressz szituációk mindegyikéhez vészhelyzeti és üzletmenet folytonossági tervet rendeljen, annak bemutatása érdekében, hogy a helyreállítási szakaszban miként képes biztosítani a működés folytonosságát. A belső működés (például IT rendszerek, HR tevékenység) mellett a piaci infrastruktúrához (elszámolás forgalom, klíring) való hozzáférés kérdéseire is szükséges kitérni.

Ahol a helyreállítási opció a csoport valamely tagjának leválasztásával (elidegenítésével) számol, az is bemutatandó, hogy a megvalósításnak milyen esélyei vannak, a leválasztott egység(ek) a csoport támogatása nélkül miként tudja(k) folytatni a tevékenységet és milyen lehetséges egyéb következményekkel kell számolnia magának a csoportnak is.

i) Kommunikációs terv

A helyreállítási tervnek világos kommunikációs stratégiát is tartalmaznia kell, amelyben az intézmény kifejti, hogy hogyan kezeli az esetleges negatív piaci megítélést és hogyan tesz eleget a különböző nyilvánosságra hozatali követelményeknek, annak érdekében, hogy az intézmény iránti bizalmat megtartsa. Az intézmény helyzetét, valamint a tervezett és meghozott intézkedéseket és azoknak az intézmény helyzetére gyakorolt hatását átláthatóan és megfelelő időben kell kommunikálni. Az intézmény hosszabb távú stratégiai életképességének bemutatása is fontos kommunikációs elem.

A kommunikációs terv a belső (alkalmazottak, üzemi tanács) és a külső (tulajdonosok, üzleti partnerek, ügyfelek, piacok, hatóságok, stb.) kommunikációra egyaránt kiterjed.

Az intézmény célszerűen a kommunikációs terv keretében rendelkezik a helyreállítási tervvel összefüggő, normál üzleti körülmények közötti nyilvánosságra hozatal kérdéseiről is.

j) Információs rendszer

Az intézmény az általános információs menedzsment politika keretein belül ismerteti, hogy stresszhelyzetben miként tudja biztosítani a döntésekhez szükséges információk megfelelő időben történő rendelkezésre állását. Szükséges az egyes helyreállítási opciók speciális információs igényének részletes elemzése és annak bemutatása is, hogy az intézmény képes a szükséges információk biztosítására.

Az információs politikán belül az intézmény arra is kitér, hogy válsághelyzetben miként képes megfelelő időben kielégíteni a válságkezelésben érintett hatóságok döntéshozatalához szükséges információs igényeket.

3. A kis intézményekre vonatkozó eltérések

A helyreállítási terv tartalmi elemeinél a kis intézményektől a Felügyelet elsődleges elvárása annak bemutatása, hogy elkészítették és hatályba léptették a krízis helyzetekre vonatkozó helyreállítási tervüket. A lehetséges krízis helyzetek felmérését és az ezek által szükségessé váló intézkedéseket a helyreállítási tervben be kell mutatniuk.

Kis intézmények esetén a csoport jogi struktúráját bemutató résznél számos kérdés (pl. a fióktelepek és leányvállalatok bemutatása, a bankcsoporton belüli garanciák, a származékos ügyletek portfóliója), többnyire nem releváns. Amennyiben igen, a kis intézményeknek akkor is elég azokat röviden, tényszerűen ismertetni.

Szükséges annak bemutatása is, hogy milyen hatást gyakorolna az intézmény egészének kiesése, vagy az általa nyújtott kockázatot hordozó szolgáltatásoknak megszüntetése vagy szüneteltetése a magyarországi pénzügyi szektorra. A helyreállítási terv készítésénél fontos (kiemelt) szempont az intézményvédelmi rendszerhez tartozás kérdése, az intézményvédelmi rendszer helyreállításban vállalt szerepe

A kis intézmények jellemzően egyszerűbb helyreállítási tervének naprakésszé tétele nem jelent olyan többlet terhet, amely indokolná, hogy az évenkénti ICAAP készítéséhez kapcsolódóan, annak aktualizálásától a Felügyelet eltekintsen.

Összefoglalva: A Felügyelet elvárja, hogy a kis intézmények is a jelen Módszertan alapján, annak minden részét figyelembe véve készítsék el a helyreállítási tervüket, értelemszerűen a számukra releváns szempontok figyelembe vétele mellett.

4. Nyomon követés

A helyreállítási tervnek be kell épülnie az intézmény irányítási rendszerébe. A terv összeállítása a szervezeten belül változásokat is megkövetelhet. Egyrészt annak aktualizálásával és esetleges jövőbeni alkalmazásával (például a terv aktivizálódásához kapcsolódó küszöbök figyelése) összefüggésben. Másrészt pedig az egyes helyreállítási opciók gyakorlati megvalósítását akadályozó tényezők elhárítása, megszüntetése érdekében.

A fentiek áttekintése érdekében az intézmény a terv e részében – kapcsolódó indokolás és ütemterv megadásával – kitér:

- a helyreállítási intézkedések sikeres végrehajtásához szükséges felkészülési intézkedésekre (például a helyreállítás idejének csökkentését lehetővé tevő lépések bemutatása), ezek költség és idő vonzatára, valamint
- a javítandó területekre (például új feltételezések, új helyreállítási eszközök bevezetése, szükséges szervezeti, irányítási változások, képzés, szimulációk stb.).

VI. A helyreállítási terv elfogadásának kritériumrendszere

A helyreállítási tervnek az alábbi minimum követelményeknek kell eleget tennie:

- Az intézkedések megfelelő időtartam alatt fejtik ki hatásukat – lehetőleg fél éves időtartamon belül realizálódnak – és a helyreállítás céljával összhangban vannak.
- Az intézkedések hatása legyen mind egyedileg mind összhatásban jelentős és lényegi, azaz jelentős javulást érjen el.
- Az intézmény válságkezelési eszközei legyenek széleskörűek, változatosak és nyújtsanak többféle alternatívát a különböző súlyosságú és minőségű stressz (pl. általános piaci, illetve egyedi jellegű) események bekövetkeztekor. Az intézménynek legyen választási lehetősége a különböző megoldások között.
- Az intézkedések és azok hatása a különböző érintett partnerek (betétesek, hitelezők, hatóságok, részvényesek, elemzők stb.) számára is legyen átlátható és hitelt érdemlő.
- A helyreállítási terv is olyan stratégiai elemként kezelendő, melynek be kell illeszkednie az intézmény meglévő irányítási kereteibe és folyamataiba:
  - A helyreállítási tervet rendszeresen felül kell vizsgálni (legalább évente) és aktualizálni szükséges. Ezt minden olyan esetben is haladéktalanul meg kell tenni, amikor az intézmény üzleti struktúrájában jelentős változás következik be (pl. akvizíció, vagy üzletrész eladás, jelentős átszervezés stb.). A helyreállítási terv kiegészítése szükséges lehet egy komoly válságesemény kapcsán, illetve a Felügyelet javaslatára.
  - A helyreállítási terv megfelelő alkalmazása érdekében biztosítani kell az előrejelző rendszer és a beavatkozási küszöbök mutatóinak rendszeres monitoringját.
  - A folyamatoknak tartalmazniuk kell továbbá a megfelelő döntési struktúrát (pl. az intézmény felső vezetése, igazgatósága), amely a beavatkozási események bekövetkeztekor dönt a terv alkalmazásáról. A válság kezelésére, a helyreállítási terv alkalmazására megfelelő kompetenciával rendelkező vezető testület, bizottság kijelölése is célszerű lehet. Folyamatosan törekedni kell azonban arra, hogy a helyreállítási terv esetleges alkalmazása gyors, zökkenőmentes legyen, a folyamat ne váljon túlbürokratizálttá.
  - Mindezek biztosítása érdekében szükséges, hogy a helyreállítási terv jóváhagyása és annak felülvizsgálata megfelelő vezetői szint kompetenciájába tartozzon (pl. igazgatóság, menedzsment testület). Javasolt, hogy az intézmény üzleti stratégiáját elfogadó vezetői testület legyen a helyreállítási terv felelőse is.

VII. A helyreállítási terv értékelési eljárása

A Felügyelet minden felügyelt intézmény esetében az alábbi szempontok alapján értékeli a helyreállítási tervet:

- A helyreállítási terv teljesíti-e az elfogadási kritériumokat.
- A tervben bemutatott intézkedések várhatóan helyreállítják-e az intézmény pénzügyi helyzetét illetve életképességét.
- A terv, illetve a meghozandó intézkedések nem hatnak-e jelentősen negatívan a pénzügyi rendszerre, akkor sem, ha egy időben több intézmény léptet életbe hasonló típusú helyreállítási tervet.

Ha a Felügyelet úgy ítéli meg, hogy az intézmény helyreállítási terve nem megfelelő, vagy annak megvalósíthatósága kérdéses, akkor a hiányosságokat közli az intézménnyel, és kötelezi az intézményt arra, hogy három hónapon belül a feltárt hiányosságok kiküszöbölésével módosított helyreállítási tervet készítsen.

Ha az intézmény a megadott határidőre nem adja be a módosított helyreállítási tervét, illetve ha a Felügyelet a módosított helyreállítási tervet nem fogadja el, mert további hiányosságokat észlel, akkor a Felügyelet a Hpt. 153.§-ában foglaltak alapján intézkedéseket foganatosíthat.

A helyreállítási terv és az annak keretében beküldött adatok tekintetében is betartandók a Felügyeletre egyébként irányadó titokvédelmi szabályok.

Az útmutató készítése során felhasznált anyagok:

Commission consults on the measures necessary for a new EU framework for Crisis Management in the Banking Sector,
<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/1549&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

2010. március 19. Building a Crisis Management Framework for the Internal Market
http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/crisis-management/conference20100319/programme_en.pdf

2010. május 26. Communication on Bank resolution Funds
http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/crisis-management/funds/com2010_254_en.pdf,

2010. október 20. Communication on an EU Framework for Crisis Management in the Financial Sector
http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2011/crisis_management/consultation_paper_en.pdf

2011. augusztus Consultation Paper on Recovery and Resolution Plans
http://www.fsa.gov.uk/pubs/cp/cp11_16.pdf

2011. október Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions
http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_111104cc.pdf

2013. január 23. EBA Recommendation on recovery plans
http://eba.europa.eu/documents/10180/105413/EBA_Recommendation-on-Recovery-Plans.pdf